

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐมี “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” เป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินการให้การกิจของรัฐประสบผลสำเร็จตามที่กฎหมายกำหนด โดยรัฐได้มอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งการใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวอาจกระทบต่อสิทธิหน้าที่ หรือประโยชน์อันชอบธรรมของประชาชน แต่ในสภาพความเป็นจริงทางสังคมจะพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนใช้อำนาจเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องหรือการทุจริตประพฤติมิชอบ นั้นเอง¹

การทุจริตเป็นปัญหาที่พบได้ทุกบุคคลทุกสมัยในสังคม และส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ของผู้คนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคง ระบบเศรษฐกิจ ประเพณี และวัฒนธรรม การทุจริตโดยเจ้าหน้าที่มีความพยายามที่จะทำให้กลุ่มกลืนจนทำให้ผู้คนรู้สึกเหมือนว่าการทุจริตเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติของคนในสังคม ในมั่นใจด้วยความคิดเชิงทุนนิยม เมื่อสังคมและเศรษฐกิจขยายตัว การทุจริตประพฤติมิชอบก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย เมื่อประชาชนมอบอำนาจให้ผ่านทางผู้แทนหรือรัฐและ การบริหารรัฐมีการกิจเพื่อให้สังคมมีความสงบเรียบร้อยและพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของผู้คนในรัฐ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการบริหารที่พลเมืองคาดว่าจะได้รับความเป็นอยู่ที่ดี กลับมาสู่ชุมชนของตนผ่านนโยบาย การบริการสาธารณะต่าง ๆ แต่การจัดทำนโยบายการบริการสาธารณะต่าง ๆ นั้น อาจเป็นเพียงข้ออ้างเพื่อที่จะได้แสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย การแสวงหาผลประโยชน์แบบแห่งเพื่อตนเองหรือผู้อื่นบิดเบือนผลประโยชน์เพื่อตนเอง หรือผู้อื่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นภายใต้หลักการกระจายอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะ (Public Service) การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลักการกระจายอำนาจ ความเป็นอิสระ มีอำนาจหน้าที่ และมีการคลังเป็นของตนเอง ทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายใต้เขตอำนาจของตน ในการจัดทำนโยบายบริการสาธารณะ ด้านการสาธารณสุข ด้านการสาธารณูปการ ด้านการโภชนาการตามที่กฎหมายกำหนด งบประมาณท้องถิ่นนี้ได้รับ

¹ พัชรวรรณ นุชประยูร. (2560). นิติเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ กรุงเทพฯ:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. หน้า 15.

เงินอุดหนุนจากรัฐอีกทั้งยังมีการเก็บภาษีห้องถ่ายออกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ในการจัดทำนโยบายบริการสาธารณสุขทั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองห้องถ่ายและข้าราชการประจำในห้องถ่ายต้องทำงานร่วมกันในการทำให้บริการสาธารณสุขสัมฤทธิผล

สืบเนื่องจากความรุนแรงของปัญหาการทุจริตดังกล่าว รัฐจึงได้แสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ การแสดงบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมตรวจสอบเพื่อป้องกันมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้โอกาสจากตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดเป็นการบิดเบือนการใช้อำนาจรัฐ จนทำให้ได้รับผลประโยชน์งอกเงยเป็นประโยชน์ส่วนตน

การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินประจำปีครึ่งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 มาตรา 104² โดยบัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อประธานรัฐสภาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ³ ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูปการเมืองและประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540 การตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของไทยได้มีการดำเนินการอย่างเข้มงวด ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตนไปยังคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกครั้งเมื่อเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหน่วยงานธุรการเป็นองค์กรอิสระ ไม่อุปถัมภ์ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินดังกล่าว⁴ ต่อมาใน พ.ศ. 2542 ได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด ทั้งใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความ

² มาตรา 104 สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของตนต่อประธานรัฐสภาตามรายการวิธีการและกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติ

³ วรวิทย์ สุขบุญ. (2558). นิติเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ช. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. หน้า 21.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

อันเป็นเหตุ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบด้วยได้รับโทยทางอาญาด้วย โดยระหว่างโทย จำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ได้บัญญัติให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากปรากฏว่าจะใจไม่ยืนบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือลงใจยืนบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเหตุ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย ตามมาตรา 114 (1)⁵ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561

จากข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ช. พบว่าในปีงบประมาณ 2559 คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเกี่ยวกับการจงใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเหตุ จำนวน 250 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น โดยจากข้อมูลในปี 2559 ถึงปี 2560 งานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบและวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินพบว่ามีบัญชีที่ตรวจสอบเสร็จแล้วจำนวน 13,864 บัญชี และมีบัญชีที่เสนอ

⁵ มาตรา 114 เมื่อปรากฏว่าผู้มีหน้าที่ยืนบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดจงใจไม่ยืนบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือลงใจยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเหตุ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้นั้นทราบ และกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้นั้นจะมาชี้แจงข้อกล่าวหา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แล้วนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาต่อไป

กรณีความวรรณคหนง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ใดจงใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน หรือลงใจยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเหตุ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน หรือหนี้สิน ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) กรณีเป็นบุคคลตามมาตรา 102 (1) (2) (3) และ (9) ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาด้วยองคุกคุลตามมาตรา 102 (9) ด้วย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อวินิจฉัย 3,227 บัญชี⁶ ซึ่งจำนวนบัญชีดังกล่าว ได้มีการประชุมและมีมติจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วก็จะดำเนินคดีสั่งเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงทางการเมืองท้องถิ่นตามบทบัญชีของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 รวมถึงระเบียบ ประกาศ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และศึกษาปัญหากฎหมายการดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.2 เพื่อค้นคว้า ศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎี การป้องกันการทุจริตด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของกฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย

1.2.3 ค้นคว้าในประเด็นการดำเนินคดีอาญาของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการทำหนดตำแหน่งผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.4 พิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขและวิเคราะห์ปัญหากฎหมายในคดียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.5 เสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น และการทำหนดตำแหน่งผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐและการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชี

⁶ พัชรวรรณ นุชประยูร. (2560). บทสรุปสำหรับผู้บริหาร เรื่อง การพัฒนารูปแบบและวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กรุงเทพฯ:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. หน้า 22.

พ.ศ. 2561 ข้อ 36 บัญญัติว่า กรณีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินผู้ใดคงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปอกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้นั้นทราบ เว้นแต่เป็นบุคคลตามมาตรา 102 (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อพิจารณาแจ้งข้อกล่าวหา

จากบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้บุคคลตามมาตรา 102 (9) คือ ตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกกล่าวหาว่าจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปอกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบนั้นผ่านกระบวนการพิจารณา ตรวจสอบ และแจ้งข้อกล่าวหาโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจดำเนินการดังกล่าว กรณีนี้จึงเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวไม่ได้รับการพิจารณา กลั่นกรองจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. โดยให้เจ้าหน้าที่แต่เพียงผู้เดียวสามารถแจ้งข้อกล่าวหาได้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่าขาดกระบวนการตรวจสอบในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. การอำนวยความยุติธรรมในกลุ่มนักบุคคลที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินมีการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลตามมาตรา 102 (9)

ประเด็นปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ ความไม่เหมาะสมของการกำหนดตำแหน่งผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา 103 พ.ศ. 2561 ซึ่งในข้อ 4 (31) ไม่มีการกำหนดในกรณีขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้แก่ ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบล และผู้อำนวยการกองช่างขององค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นบุคคลที่จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเช่นเดียวกันกับข้าราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า มาตรการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามข้อ 4 (31) นี้ ยังไม่ได้กำหนดให้ครอบคลุมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐในองค์กรบริหารส่วนตำบล

จากกรณีปัญหาดังกล่าวจึงควรศึกษาและค้นคว้าในประเด็นปัญหาที่กล่าวมานี้ เพื่อค้นหา นิติวิธีและการแก้ปัญหาดังกล่าวให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การจัดทำสารนิพนธ์นี้ จะมุ่งวิเคราะห์ถึงมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยการใช้มาตรการด้านการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 โดยศึกษาศึกษาเฉพาะเรื่องการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งการดำเนินคดีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการศึกษาวิเคราะห์ให้เห็นถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขที่ถูกต้องและเหมาะสม

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาและการวิเคราะห์ปัญหาในสารานิพนธ์ฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร โดยศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติ กฎหมายลำดับรองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการค้นคว้าจากคำรา วิทยานิพนธ์ สารานิพนธ์ บทความทางวิชาการ สารวิชาการ เอกสารประกอบการสัมมนา คำพิพากษาศาล พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 อีกทั้งระบุเป็นรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาข้อมูลทั้งหมดมาทำการศึกษา วิเคราะห์ และเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถึงปัญหาภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นพร้อมทั้งเสนอแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงปัญหาการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงทางการเมือง ท้องถิ่นตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2561 รวมถึงระบุเป็น ประกาศ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และศึกษาปัญหากฎหมายการดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6.2 ทำให้เข้าใจแนวคิดทฤษฎี การป้องกันการทุจริตด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของกฎหมายต่างประเทศเบริกบทกับกฎหมายไทย

1.6.3 สามารถอธิบายขอบเขตของประเด็นการดำเนินคดีอาญาของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการทำหนดคำแหงผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6.4 ทำให้ได้แนวทางแก้ไขและวิเคราะห์ปัญหากฎหมายในคดียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.6.5 ทำให้ได้ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นและการกำหนดคำแหงผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น